

Alexandros Kariótoglou

CUM SĂ
NE APROPIEM
ADOLESCENȚII

*Întâmplări din viața
unui profesor de religie*

Traducere din limba greacă de
protopr. dr. Gabriel Mândrilă

editura
Σοφία

București

Prefață la o nouă ediție

Receptarea deosebită de care a avut parte textul acesta ne-a determinat să recurgem la reeditarea lui într-o versiune îmbunătățită.

Povestirile reale, descrise aici, au reprezentat un material util pentru confrății teologi, clerici, cateheți și colaboratori ai enoriilor, pedagogi.

Aceste istorisiri au fost folosite în decursul orelor de religie, ca pretext și punct de plecare pentru abordarea materialului de studiu în cadrul anumitor lecții sau ca argumente pentru stimularea dialogului cu elevii. Istorisirile de față, neîndoielnic, s-au bucurat întotdeauna de o receptare pe măsură din partea elevilor, fiindcă abordau faptele din perspectiva trăirii lor, drept „trup din trupul lor”.

Am adăugat aici alte treisprezece povestiri, despre lucruri petrecute în anii următori primei ediții a cărții. E vorba de anumite întâmplări pe care le-am trăit în ultimii mei ani în învățământ în calitate de profesor coordonator¹. Au fost ex-

¹ În învățământul grecesc funcția de *Σχολικός σύμβουλος* (*ad litteram*, consilier școlar – astăzi desființată) desemnează

periențe deosebit de intense și neașteptate, astfel că de multe ori n-am reușit nici să le evaluez, nici să le conștientizez.

Nădăjduiesc ca noua ediție să aibă parte de aceeași primire și în rândul clericilor, pedagogilor și confrăților mai tineri și să ajute la înțelegerea importanței și a dificultății modului de a comunica cu adolescenții. În felul acesta, al abordării în iubire a celuilalt, al acceptării a ceea ce e diferit, al respectului pentru ceea ce e după chipul lui Dumnezeu, îi aborda Hristos, Marele Pedagog, pe oameni.

O tentativă dificilă, roadele însă justifică efortul, întrucât oferă emoție și bucurie, conducând la desăvârșirea dascălului ca persoană, înnobilându-i, în clasă, la enorie, în orice alt loc unde pedagogia este exercitată, cu adevărat munca ce transformă atât propria persoană, cât și pe cei ce așteaptă să fie instruiți.

Alexandros Kariótoglou

îndrumarea pedagogică și științifică a cadrelor didactice la toate nivelurile educaționale; echivalentul din sistemul românesc ar fi cel de profesor coordonator.

„Zis-a un bătrân...”

Din ce altă pricină suferim dacă nu din lipsa de iubire? Că dacă am fi fost cu iubire, compătimire, suferință față de aproapele, nu am fi luat seama la greșelile lui, întocmai cum spune Apostolul Petru: „dragostea acoperă mulțime de păcate” (*I Pt.* 4, 8) și, de asemenea, Apostolul Pavel: „dragostea nu gândește răul (...), toate le rabdă” (*I Cor.* 13, 5 și 7). Așadar, dacă am fi avut iubire, iubirea însăși ar fi acoperit oricare dintre greșeli, așa cum făceau sfinții când vedeau defectele celor de lângă ei. Oare din ce pricină? Sfinții oare sunt orbi și nu văd defectele celorlalți? Cine urăște mai mult păcatul decât sfinții? Și totuși ei nu urăsc pe cel ce păcătuiește, nici nu-l judecă, nici nu-l disprețuiesc, ci suferă alături de el, îl sfătuiesc, îi aduc alinare, îl tămăduiesc ca pe un mădular bolnav al trupului lor. Fac totul pentru a-l izbăvi. Întocmai ca pescarii... O să vă spun o pildă de la Părinți, ca să înțelegeți bine puterea acestui cuvânt. Să presupunem că există un cerc deasupra pământului – perfect sferic, asemenea celui trasat cu compasul –, care are un centru.

Numim centru mijlocul cercului. Luați aminte la ceea ce vă spun: să presupunem că acest cerc este lumea întreagă. Punctul central al cercului e Dumnezeu, iar liniile drepte (razele) care unesc marginea cercului cu centrul sunt căile, adică modurile de viață ale oamenilor. Așadar, când înaintea sfinții spre centru, voind să se apropie de Dumnezeu, în raport cu cât înaintea, se apropie și de Dumnezeu, și unii de alții. Și, cu cât se apropie de Dumnezeu, se apropie unii de alții și, cu cât se apropie unii de alții, se apropie de Dumnezeu. În același fel să înțelegeți și separarea dintre ei. Căci atunci când se îndepărtează de Dumnezeu și se întorc îndărăt, spre marginea cercului, se îndepărtează de Dumnezeu pe cât se îndepărtează și unii de alții și cu cât se îndepărtează unii de alții, pe atât se îndepărtează și de Dumnezeu. Aceasta este natura iubirii. Cu cât suntem în afară și nu-L iubim pe Dumnezeu, cu atât ne îndepărtăm unul de altul. Dar dacă vom iubi pe Dumnezeu, cu cât ne vom apropia de Domnul prin iubirea noastră față de El, în aceeași măsură ne unim între noi prin iubirea față de aproapele și, cu cât ne unim cu aproapele, cu atât ne unim cu Dumnezeu.

Avvá Doroteu,
Asceticele, Învoățătura VI,
Ed. Etoimasía, 1981, pp. 76-78

„Zis-a un tânăr...”

Cu sabia... notei maxime

Irina era în anul trei de gimnaziu¹. Inteligentă, ageră și creativă. Ca dascăl al ei înțelesesem aceste lucruri, dar mai înțelesesem și refuzul ei de a participa la lecția de religie. Nu i se „potrivea”. Îi creă destulă confuzie și de aceea luase decizia ca, odată cu începerea anului școlar, să stea deoparte. Am provocat-o la dialog, dar nimic. Refuza întotdeauna să colaboreze. „Nu știi”, „nu cunosc” era răspunsul ei de fiecare dată la fiecare întrebare a mea. A venit și sfârșitul trimestrului. Momentul notelor. La școala unde predam, elevele își luau carnetul de note singure de la secretariat – de vreme ce evaluarea lor era socotită o chestiune pur personală – și [apoi] treceau pe la profesor, pentru anumite observații; acesta le dădea diferite sugestii și sfaturi. La un moment dat, cu carnetul de note în mână, Irina a venit la mine. „Domnule profesor, obiectez. Sunteți

¹Clasa a noua – în acord cu sistemul de învățământ românesc (*n. trad.*).

nedrept. Mi-ați pus nota 20.¹ Însă eu n-o merit. N-am depus nici un efort. Am fost indiferentă și am refuzat colaborarea. Cum se poate să mă răsplățiți în acest fel?” Adevărul e că m-a impresionat prin atitudinea ei. „Intenția mea a fost să te determin să-mi spui ceea ce tocmai mi-ai spus. Voiam să-ți faci autocritica. Irina, ți-am pus nota maximă nu pentru ceea ce ai dat dovadă la ora de religie, ci pentru ceea ce cred că ești cu adevărat”, i-am răspuns. M-a privit cu mirare și a plecat.

Din ziua următoare, atitudinea ei s-a schimbat. Devenise interesată de ora de religie, își exprima opiniile și puneă întrebări.

În trimestrul următor Irina a luat nota 20 după ce a depus tot efortul spre a demonstra că nota din primul trimestru a fost pe merit și a obținut-o, după cum se spune, ...cu sabia ei.

¹În învățământul elen secundar sistemul de notare este de la 1 la 20 (*n. trad.*).